

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansalliseksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Kansan Radioliitto – Folkets Radioförbund ry kiittää mahdollisuudesta lausua mediakasvatuslinjauksista. Liitto edustaa Suomen yhteisöradiotoimijoita, jotka tarjoavat kansalaislähtöistä, osallistavaa ja ei-kaupallista mediatoimintaa. Suomessa yhteisömedia toimii poikkeuksellisen heikoilla rakenteilla, koska sitä ei tunnusteta mediapoliittisena sektorina eikä sillä ole rahoituskanavia.

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Nykyinen mediakasvatuksen järjestelmä keskittyy koulutusjärjestelmään ja lapsiin, vaikka aikuiset, seniorit, kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä haavoittuvat ryhmät tarvitsevat myös mediakasvatusta. Paikallis- ja yhteisömedian puute ja rahoituksen puuttuminen ovat vahvistaneet "uutisaavikoita", heikentäneet mediapluralismia ja kaventaneet kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. (Liitteessä aiheesta tutkimusperustaisesti)

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

Suomessa tarvitaan mediakasvatusta, joka tunnistaa kaikenikäisten oikeuden osallistua mediaan, oppia sen toimintaa ja tuottaa omaa sisältöä. Vision tulee sisältää yhteisömedian rooli demokraattisen julkisuuden vahvistajana, elinikäisen oppimisen alustana ja matalan kynnyksen mediakasvatustoimijana. (Liitteessä aiheesta tutkimusperustaisesti)

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

- Tunnustaa yhteisömedia mediakasvatuksen kolmanneksi toimintaympäristöksi julkisen ja kaupallisen median rinnalle.
- Vahvistaa aikuisten ja erityisryhmien mediataitoja osallistavan tekemisen ja yhteisölähtöisen median kautta.
- Turvata mediapluralismi ja paikallinen tiedontuotanto.
- Ehkäistä uutisaavikoita ja alueellista eriarvoistumista.

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

- Luodaan erillinen rahoituskanava ja monivuotiset rahoitusmallit yhteisömedioille.
- Sisällytetään mediaosallisuus ja yhteisömedia mediakasvatusohjelmien keskeiseksi osa-alueeksi.
- Rakennetaan yhteisömedioille valtakunnallinen koordinaatio- ja tukirakenne.
- Mahdollistetaan aikuisten, seniorien ja vähemmistöjen mediataitojen vahvistaminen toiminnallisen mediakasvatuksen kautta.
- Tuetaan yhteisömedioiden roolia paikallisdemokratian ja yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistajina.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

Toimeenpanossa tulee varmistaa:

- selkeät vastuut yhteisömedian rahoituksesta ja kehittämisestä,
- yhtenäinen kansallinen koordinaatio,
- aikuisten ja erityisryhmien mediataitojen systemaattinen seuranta,
- yhteisömediatoimijoiden osallistuminen ohjelmatyöhön, rahoitusinstrumentteihin ja työryhmiin.

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

Lausunnon liitteessä aiheesta laajempi selvitys: yhteisömedian tutkimuksellisesta perustasta, EU-linjauksista ja suomalaisista rakenteellisista esteistä.

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

Linjaukset ovat askel oikeaan suuntaan, mutta ne sivuuttavat kokonaan yhteisömedian ja aikuisten mediakasvatuksen kentän. Ilman näiden huomiointia mediakasvatus jää rakenteellisesti kapeaksi ja eriarvoistavaksi.

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

Kansan Radioliitto – Folkets Radioförbund ry on valmis osallistumaan mediakasvatuksen kehittämiseen sekä toimimaan kumppanina kansallisessa työssä, joka vahvistaa yhteisöllistä mediaa, osallisuutta ja monipuolista julkisuutta Suomessa.

Julin Seppo
Kansan Radioliitto ry